

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa M.T.
przeciwko Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu w Warszawie
o wynagrodzenie za pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 maja 2025 r.,
w przedmiocie rozpoznania skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu
Okręgowego w Warszawie
z dnia 21 sierpnia 2024 r., sygn. akt XIV Pa 36/24,

- 1. umarza postępowanie kasacyjne,**
- 2. zasądza od Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie na rzecz M.T. kwotę 2025 (dwa tysiące dwadzieścia pięć) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z ustawowymi odsetkami z art. 98 § 1¹ k.p.c.**

[az]

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 3 kwietnia 2025 r. pozwany Naczelnny Sąd Administracyjny w Warszawie cofnął skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 21 sierpnia 2024 r., w sprawie powództwa M.T. o wynagrodzenie za pracę, sygn. akt XIV Pa 36/24, wnosząc o umorzenie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Cofnięcie skargi kasacyjnej jest czynnością procesową niepodlegającą kontroli sądu, powodującą umorzenie postępowania kasacyjnego.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 391 § 2 zdanie pierwsze k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.).

O kosztach postępowania wywołanych wniesieniem skargi orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c., art. 98 k.p.c., art. 391 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. w związku § 10 ust. 4 pkt 2 w związku § 9 ust. 1 pkt 2 oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2023 r., poz. 1964 ze zm.).

Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku pozwanego o nieobciążanie go kosztami postępowania kasacyjnego strony przeciwnej. Odwołując się do argumentacji pozwanego, należy zauważyć, że wprowadzie istotnie nie miał on wpływu na proces legislacyjny w zakresie zamrożenia wynagrodzeń, miał natomiast obowiązek oceny zgłoszonego roszczenia w kontekście standardów konstytucyjnych. Jeszcze przed wniesieniem skargi kasacyjnej (6 grudnia 2024 r.), Trybunał Konstytucyjny w dniu 8 listopada 2023 r. wydał wyrok K 1/23 (OTK-A 2023 poz. 80), w którym stwierdzono, po pierwsze, że art. 8 i art. 9 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz.U. poz. 2666, ze zm.) są niezgodne z art. 178 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a po drugie, że art. 7 tej ustawy jest niezgodny z art. 195 ust. 2 Konstytucji. Trybunał orzekał w składzie bez udziału osób nieuprawnionych („dublerów”). Trybunał Konstytucyjny zwrócił uwagę na swój wyrok z dnia 12 grudnia 2012 r., K 1/12 (OTK-A 2012 nr 11, poz. 134). Wówczas przedmiotem kontroli były art. 22 i art. 23 ustawy o budżecie na 2012 r. W sprawie tej Trybunał sformułował nieprzekraczalne „warunki brzegowe” wynagrodzenia odpowiadającego godności urzędu sędziego i zakresowi jego obowiązków. Te nieprzekraczalne „warunki brzegowe” są w szczególności następujące:

1. wynagrodzenia sędziów powinny być kształtowane w sposób wykluczający jakąkolwiek uznaniowość - zarówno wobec całej tej grupy zawodowej - ze strony władzy wykonawczej, jak i w odniesieniu do poszczególnych sędziów,

co do których niedopuszczalne jest uzależnianie jego wysokości od indywidualnej oceny ich pracy;

2. wysokość wynagrodzenia sędziego, w tym rozpoczynającego karierę w zawodzie sędziowskim sędziego sądu rejonowego, powinna znacząco przewyższać wysokość przeciętnego wynagrodzenia w sferze budżetowej;

3. wynagrodzenia sędziów powinny w dłuższym okresie czasu wykazywać tendencję wzrostową nie mniejszą niż przeciętne wynagrodzenie w sferze budżetowej;

4. w trudnej sytuacji budżetu państwa wynagrodzenia sędziów powinny być bardziej - niż wynagrodzenia wszystkich innych funkcjonariuszy i pracowników sfery budżetowej - chronione przed nadmiernie niekorzystnymi zmianami;

5. niedopuszczalne jest obniżenie w drodze normatywnej nominalnej wysokości wynagrodzenia sędziów, z wyjątkiem sytuacji, o której stanowi art. 216 ust. 5 Konstytucji (przekroczenia konstytucyjnego limitu zadłużenia).

Trybunał Konstytucyjny (w sprawie K 1/23) podkreślił, że sama analiza przepisów kształtujących sposób wynagradzania sędziów w latach 2021-2023 pozwala stwierdzić, że w każdym z ostatnich trzech lat budżetowych ustawodawca przyjął inną koncepcję co do konstrukcji tego mechanizmu. W ocenie Trybunału, stosowanie jednorocznych rozwiązań tymczasowych w perspektywie wieloletniej, dodatkowo o zmiennym charakterze, sprawia, że nie został spełniony warunek brzegowy wymieniony w punkcie 1. Wynagrodzenia sędziów w ostatnich latach kształtowane są przez ustawodawcę w sposób całkowicie uznaniowy - zarówno co do konstrukcji mechanizmu wynagradzania, jak i tempa wzrostu płac. Taka praktyka nie zapewnia konstytucyjnej ochrony wynagrodzenia odpowiadającego godności urzędu sędziego oraz zakresowi jego obowiązków. Sędziowie nie mogą w żaden sposób przewidzieć, jak będzie kształtować się ich wynagrodzenie.

Ponadto Trybunał wskazał, że analiza sytuacji gospodarczej Polski wskazuje na to, że budżet państwa w najbliższych latach może znaleźć się w sytuacji trudnej, chociaż nie krytycznej. Zadłużenie sektora instytucji rządowych i samorządowych (liczone według metodyki unijnej) może wzrosnąć na koniec 2024 r. do poziomu 55% PKB (z poziomu 51,7% PKB na koniec 2022 r.). Jednocześnie, państwowy dług publiczny (liczony według metodyki krajowej) daleki jest od

referencyjnej wartości 60% PKB wskazanej w art. 216 ust. 5 Konstytucji - zgodnie z danymi Ministerstwa Finansów, państwowy dług publiczny na koniec II kwartału 2023 r. wyniósł 38,2% PKB - tymczasem dopiero przekroczenie tej wartości w orzecznictwie TK utożsamiane jest z krytyczną kondycją finansów publicznych. W tym ujęciu Trybunał Konstytucyjny argumentował, że „w obliczu potencjalnie trudnej sytuacji budżetowej, zgodnie z warunkami brzegowymi zdefiniowanymi przez TK w wyroku o K 1/12, konieczne jest zapewnienie szczególnej ochrony wynagrodzeń sędziowskich. Sytuacja ta jednocześnie nie jest jednak tak poważna, aby w jakikolwiek sposób usprawiedliwiać rozwiązania nadzwyczajne. Zapewnienie mechanizmu wynagradzania sędziów w myśl art. 178 ust. 2 i art. 195 ust. 2 Konstytucji jest obecnie możliwe w pełnym poszanowaniu zasady równowagi budżetowej, która również ma normatywne podłoże w Konstytucji”.

Jak więc łatwo dostrzec, wyrok Trybunału zawiera ważne argumenty odnoszące się także do zamrożenia wynagrodzeń sędziowskich w 2021 r. i w 2022 r. w kontekście ich niezgodności ze standardami konstytucyjnymi, co pozwany powinien brać przy podjęciu decyzji o wywiedzeniu skargi kasacyjnej.

[az]

[a.ł]